

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Innehållsförteckning

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd	1
Inledning	6
Barnperspektiv	7
Barnchecklista	7
Anvisningar	7
Försörjningsstöd	8
Del 1	8
Justering av riksnormen	8
Del 2	8
Livsföring i övrigt	8
Skälig levnadsnivå	9
Handläggning	9
Förstagångsansökan	10
Ansökningstider/sen ansökan	10
Kontroller	10
Tremånadersbeslut	11
Närvarorapport	12
Återkrav	12
Återsök	12
Utbetalningsrutin	12
Budget- och skuldrådgivning	13
Överklagande	13
SoL 16 kap 3 § Övriga bestämmelser	13
Bidragsbrott	13
Förekommande grupper	13
Arbetslösa	13
Sociala hinder	14

Företagare	14
Sjukskrivna	14
Studerande	15
Vuxna	15
Ungdomar.....	15
Kriminalvårdade och häktade	16
Personer indragna i arbetskonflikt	16
Värnpliktiga.....	16
Utländska medborgare	16
Nyanlända	17
Anvisade personer.....	17
Inte anvisade personer.....	17
Asylsökande	17
Personer med uppehållstillstånd med stöd av massflyktsdirektivet	17
Ensamkommande flyktingbarn.....	17
Makar och sambos.....	18
Hemmavarande barn.....	18
Riktlinjer A-Ö	19
A	19
A-kassa- eller fackföreningsavgift.....	19
Advokat/rättshjälpkostnader.....	19
Akut bistånd.....	19
Akutboende.....	20
Arbetsresor.....	20
Programresor	20
Resa till arbetsintervju	20
B	21
Barns tillgångar	21
Barnomsorgsavgift	21
Barntillägg.....	21

Julbidrag/sommarbidrag.....	22
Begravningskostnader.....	22
Boendekostnad	23
Godtagbar boendekostnad	23
Inneboendehyra.....	23
Ungdomars boende (18-25 år)	24
Kallhyra.....	24
Villor, småhus, bostadsrätt	25
Socialt kontrakt.....	25
C	25
Cykel.....	25
E	26
El.....	26
F.....	26
Fickpengar.....	26
Flyttkostnader	26
Fordon	27
Företagare.....	27
Försäkring.....	28
G.....	28
Glasögon.....	28
God man/förvaltare	28
H.....	29
Hemutrustning.....	29
Hemtjänst	29
Husdjur	30
I.....	30
Inkomster	30
Hemmavarande barn och skolungdomars inkomster av lön	30
Potentiell inkomst	30

Skatteåterbäring.....	30
Internet	31
J.....	31
Jobbstimulans	31
K.....	31
Kläder.....	31
Kvarskatt	31
Kortavgift (bankkort)	32
Körkort.....	32
L.....	32
Legitimationshandling	32
Lån.....	32
Läkar-/sjukhusvård, medicinkostnad och sjukresor.....	32
Tekniska hjälpmedel	33
M	33
Magasinering	33
Medborgarskap	33
R	34
Reparationskostnader	34
Resor	34
Begravningsresor.....	34
Busskort för ungdomar	34
Rekreation	34
Umgängesresor	35
Utlandsresor.....	35
S.....	35
Skadestånd.....	35
Skilsmässa.....	35
Skulder	35
Elskulder	36

Hyresskulder	36
Statliga skulder	37
Spädbarnsutrustning	37
T	37
Tandvård.....	37
Akut tandvård	38
Telefon.....	38
Tvättmaskin.....	39
U	39
Underhållsstöd.....	39
V	39
Våld i nära relation.....	39
Bilaga 1: Normer för bedömning av skälig boendekostnad	41
Bilaga 2, hemutrustning.....	42
Bilaga 3, Spädbarnsutrustning (2021-05-20)	44

Inledning

Utgångspunkten för Ragunda kommuns arbete med ekonomiskt bistånd är tron på den enskilde individens:

- förmåga till utveckling
- ansvar över sin livssituation och
- vilja att leva ett självständigt och friskt liv.

Socialtjänstens möten med enskilda som söker ekonomiskt bistånd ska genomsyras av denna utgångspunkt. Med en sådan utgångspunkt i arbetet kommer relationen mellan den enskildes rättigheter i samhället och den enskildes skyldigheter gentemot samhället tydliggöras och stärkas.

Rätten till bistånd regleras av socialtjänstlagen (SoL), förordningar och rättspraxis. I 1 kap. 1§ SoL står följande:

"Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- ekonomiska och sociala trygghet
- jämlikhet i levnadsvillkor
- aktiva deltagande i samhällslivet

Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet."

Riktlinjernas syfte är att vara en vägledning för handläggarna i arbetet med en rättssäker utredning och behovsbedömning. Dessa riktlinjer utgår från de specifika kommunala förutsättningarna och anger vad som är rimligt utifrån vad en låginkomsttagare i Ragunda kommun har råd med. Riktlinjerna är politiskt fastslagna och uttrycker på så vis den politiska visionen för kommunens service till medborgarna.

Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell bedömning av sin ansökan. Utgångspunkten i handläggningen är Socialtjänstlagen, rättspraxis och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS).

Den enskilde sökanden har rätt att bli sedd utifrån sin livssituation. Det innebär att handläggare ska samverka med andra parter som finns såväl inom

förvaltningen/kommunen som utanför. Vid misstanke om att barn far illa, ska anmälan till aktuell socialsekreterare göras. Den enskilde ska bemötas med respekt för sin person och mötet ska präglas av dialog.

Barnperspektiv

Socialsekreterare ska uppmärksamma och beakta barnens situation i de familjer som uppbär ekonomiskt bistånd. Detta behöver dock nödvändigtvis inte betyda att den enskilda får bistånd enligt sin ansökan. Vid avslagsbeslut av försörjningsstöd ska Barnkonventionen beaktas och socialsekreteraren ska föra ett resonemang kring en helhetsbedömning av barnets behov och situation. Det är också viktigt att belysa föräldrarnas ansvar och förmåga till ansvar, om det förekommer missbruk eller andra sociala problem i familjen. Vid bedömningen kan Barnchecklistan användas som stöd. Det bör alltid ingå i utredningen att ta reda på, och dokumentera, om familjen har kontakt med någon annan enhet inom socialtjänsten.

Vid långvariga biståndsbehov är det viktigt att beakta barnets möjligheter till fritidsaktiviteter, kläder och rekreation i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd.

Barnchecklista

Före beslut fattas i ärende görs en bedömning utifrån följande frågeställningar:

- Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet?
- Innebär beslutet att barns och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter beaktas?
- -Innebär beslutet att barns och ungdomars rätt till god hälsa och utveckling beaktas?
- -Innebär beslutet att barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening?
- -Har särskild hänsyn tagits till fysiskt och psykiskt funktionsnedsatta barns och ungdomars behov?

Anvisningar

Beslut om bistånd sker enligt delegation och efter av socialnämnden antagna riktlinjer.

Alla ansökningar ska prövas enligt Socialtjänstlagen 4 kap. § 1. Vid särskilda skäl kan bistånd även beviljas enligt 4 kap. § 2, avslag ges då enligt 4 kap. § 1.

Enligt 4 kap. § § 1, 3 SoL har den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt, rätt till bistånd från socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Den enskilde har inte rätt till bistånd om hen inte efter förmåga försöker bidra till sin försörjning. Biståndet ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå och utformas så att det stärker den enskildes möjlighet att leva ett självständigt liv.

Försörjningsstöd

Försörjningsstöd är uppdelat i två delar och regleras i 4 kap. 3 § socialtjänstlagen.

Del 1

Den första delen av försörjningsstödet är riksnormen som beslutas av Sveriges regering varje år och gäller som minimumnivå för de behov som riksnormen ska täcka. Riksnormen grundar sig på Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsundersökningar.

Normen ska tillgodose den enskildes kostnader för livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon.

Riksnormen för beräkning av skäliga kostnader enligt 4 kap. 3 § första stycket i socialtjänstlagen (2001: 453) är uppdelad i personliga kostnader och gemensamma hushållskostnader. (Se SFS 2001:937 Förordning om ändring av socialtjänstförordningen.)

Justering av riksnormen

I vissa fall finns det skäl att frånga riksnormen och beräkna den på en högre eller lägre nivå. Exempel på en högre nivå kan vara vid våld i nära relationer. Exempel på lägre nivå är då någon råkat i akut nödläge, såsom att den enskilde har kunnat försörja sig men inte gjort det och helt saknar medel till sin försörjning.

Del 2

Den andra delen av försörjningsstödet innebär rätt för den enskilde att få bistånd till kostnader för boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring och medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

I denna del av försörjningsstödet måste en prövning göras om kostnaderna är skäliga.

Livsföring i övrigt

Den enskilde har också rätt till bistånd till sin livsföring i övrigt. Innehållet i insatserna preciseras inte i lagen. Begreppet innehåller en lång rad behov av stöd

och hjälp, service, behandling, vård och omsorg och avser alla de behov den enskilde kan ha för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Den rättspraxis som utvecklats under den tid som Socialtjänstlagen varit gällande och Socialstyrelsens Allmänna råd bör kunna ge vägledning i bedömningar.

Faktiska kostnader ska föreligga och styrkas.

Skälig levnadsnivå

Begreppet är inte bara en nivåbestämning utan avser också vilken form av bistånd som kan tillgodose behovet. Det är uttryck för kvalitén i insatsen samt för vilken ambitionsnivå som är rimlig.

Vid en bedömning måste en sammanvägning ske mellan den önskade insatsen, kostnaderna för denna samt en jämförelse med andra insatser.

Den enskilde har inte rätt att välja sociala tjänster oberoende av kostnad.

Handläggning

Vid handläggning av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd ska målet alltid vara självförsörjning.

Det är viktigt att utreda den enskildes förutsättning att erhålla medel till sin försörjning inom ramen för Lagen om allmän försäkring samt inom arbetsmarknadsområdet. Annan huvudmans ansvar ska alltid ha företräde.

Samtliga ansökningar ankomststämplas och nya ärenden fördelas enligt gällande delegationsordning. En ansökan kan vara muntlig eller skriftlig. Om den är muntlig ska sökande som regel hänvisas att fylla i ansökningsblankett eftersom den utgör ett utredningsunderlag. En målsättning är att handläggningstiden för en komplett ansökan är 14 dagar. Ansökningar handläggs i den ordning de kommer in.

Varje klient har två socialsekreterare (en ekonomihandläggare och en socialarbetare). Klienten kommer att ha regelbundna träffar med socialarbetaren där en gemensam planering genomförs. Ekonomihandläggaren handlägger ansökan om ekonomiskt bistånd och sköter andra rent administrativa uppgifter. Ekonomihandläggaren begär in kontoutdrag och fakturor vid slumpmässiga kontroller samt hanterar överklaganden.

Huvuduppgiften för socialarbetaren är att stötta klienten mot självförsörjning. Detta sker främst genom regelbunden kontakt med klienten men också kontakt med andra aktörer, exempelvis AMI, Arbetsförmedlingen, sjukvården, etc.

Träffarna med socialarbetaren är inte frivilliga eftersom det är en del i att klienten följer sin planering mot självförsörjning. Varje klient har individuell handlingsplan vilket är ett verktyg för uppföljning.

Förstagångsansökan

Vid en förstagångsansökan blir handläggningstiden ofta längre än 14 dagar då fler kontroller behöver göras. Vid förstagångsansökan ska sökande kallas till besök hos IFO, **om det inte är uppenbart onödigt (t.ex. om det tydligt är en engångsansökan eller om sökande nyss haft ett ärende på ekonomiskt bistånd).**

Vid första utredningsbesök används checklistor. Förutom grundutredning ska sökande informeras om de krav som gäller för att rätt till ekonomiskt bistånd ska föreligga. Det ska framgå av ärendebladet vad sökande informerats om. Om sökande inte är känd sedan tidigare ska legitimation uppvisas.

Ansökningstider/sen ansökan

Försörjningsstöd beräknas, bedöms och beviljas som regel utifrån varje kalendermånad. Ansökan ska göras i förskott och lämnas in fr.o.m. den 15:e t.o.m. den sista i månaden.

Det kan finnas anledning att bevilja bistånd för en kortare period, exempelvis när ansökan inkommit mitt i en månad.

När bistånd ska beviljas för en kortare period än en månad ska beloppet räknas ut genom ett så kallat dagsbelopp. Detta framräknas genom att månadsbeloppen (det belopp som hade beviljats om sökande uppfyllt kraven för ekonomiskt bistånd under hela månaden) multipliceras med tolv och sedan divideras med antal dagar under året. När en sökande endast har rätt till försörjningsstöd under en viss del av månadsperioden räknas inkomster, skäliga kostnader för utgifter och riksnormsbeloppet utifrån dagsbeloppet. Detta är en regel som tillämpas i praxis, se dom från Kammarrätten i Sundsvall, mål nr. 1230-03.

Det saknas vägledning eller praxis för huruvida poster som faller inom livsföring i övrigt även ska beräknas utifrån ett dagsbelopp.

Kontroller

Vid förstagångsutredning ska kontroll mot befolkningsregistret alltid göras, ang. folkbokföringsort och civilstånd. För att kunna bedöma antalet medlemmar i hushållet kontrolleras även antalet folkbokförda på den uppgivna adressen.

Oavsett om den sökande angett innehav av fordon eller fastighet ska, efter medgivande från sökande, kontroll göras mot Transportstyrelsen och

Lantmäteriet. Samtliga i familjen ska kontrolleras då barn ibland står registrerade som ägare till fordon.

För att få en fullständig bild av den sökandes ekonomiska situation bör, efter medgivande från sökande, även föregående års inkomstdeklaration inhämtas.

Löpande kontroller görs elektroniskt varje månad mot Försäkringskassan, a-kassan, CSN, Skatteverket och Arbetsförmedlingen. Uppgifter från Transportstyrelsen, Befolkningsregistret och Lantmäteriet inhämtas minst en gång i kvartalet. I enskilda fall kan ytterligare fullmakter behöva inhämtas från andra aktörer.

Med en intervall av 2 gånger/år tas slumpmässiga stickprovskontroller i **10 %** av aktuella ärenden. Underlag begärs också in vid behov. Vid misstanke om bidragsfusk görs en individuell bedömning där fullständigt underlag begärs in för att kunna handlägga ansökan.

Tremånadersbeslut

Om bistandsbehov inte kommer upphöra inom överskådlig framtid kan beslut om försörjningsstöd beviljas för 3 månader. Vem som kan bli aktuell för detta bedöms individuellt, men beslut fattas gemensamt i handläggargruppen.

Följande kriterier ska vara uppfyllda för att klienten ska kunna bli aktuell för tremånadersbeslut:

- Långtidssjukskriven utan SGI där den långsiktiga planeringen är sjukersättning

och/eller

- Samsjuklighet mellan psykisk ohälsa (ev. odiagnostiserad) och missbruk.
- Haft försörjningsstöd minst ett år i följd.
- Den ekonomiska situationen har varit stabil och jämn i minst ett år.
- Ingen förändring av den ekonomiska situationen är just nu i sikte.

Om klienten är aktuell för tremånadersbeslut får hen information från någon av handläggarna. Klienten lämnar då in en ansökan, men skriver alla tre kommande månader på blanketten. Det görs enbart en utredning, men med tre beslut. Besluten tas med förbehåll om nya uppgifter.

Kompletterande livsnödvändigt bistånd (t.ex. medicin) lämnas in som komplettering. Efter tre månader stäms kostnaderna av och biståndet justeras vid behov uppåt.

Elkostnaden beräknas genom att titta på vad genomsnittet varit under de senaste tre månaderna och justeras bakåt.

En gång per år, i mars/april, görs en avstämning mellan samtliga socialsekreterare på ekonomiskt bistånd om vilka som ska ha 3-månadersbeslut och vilka som inte ska fortsätta ha det. Det tas ett aktivt beslut om alla klienter.

Närvarorapport

Sökande ska lämna in närvarorapport för studier på SFI/Hermods, anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet för att styrka att hen gjort vad hen kunnat för sin försörjning. Närvarorapport för sysselsättning hos Arbetsmarknad- och integration (AMI) skickas till IFO direkt från personal från AMI. Ogiltig frånvaro utgör grund för reducerat bistånd eller avslagsbeslut.

Återkrav

Ekonomiskt bistånd mot återkrav ska i möjligaste mån undvikas. Vid bistånd mot återkrav ska alltid fullmakt undertecknas innan utbetalning sker. Fullmakten ska därefter skickas till Försäkringskassan, banken eller liknande. I den sökandes personakt ska kopia på fullmakt finnas. Kravärende ska läggas upp för att återkravet inte ska glömmas bort. Om bistånd lämnas mot återkrav får återkravet inte fullföljas om den sökande genom återbetalningen hamnar under normen.

Ekonomiskt bistånd som har lämnats som förskott på en förmån kan återkrävas om det har lämnats med villkor om återbetalning (9 kap. 2 § SoL). Den enskilde kan vara berättigad till ekonomiskt bistånd medan hen väntar på en förmån från Försäkringskassan, a-kassan eller liknande. Det kan också bli aktuellt om den enskilde inte har kunnat få sin lön på grund av tekniska felaktigheter, en pågående arbetsmarknadskonflikt eller liknande och istället fått ekonomiskt bistånd.

Återsök

Som alternativ till återkrav kan återsökning enligt 107 kap. 5 § socialförsäkringsbalken ske i de fall socialtjänsten förskotterat en senare utfallande socialförsäkringsförmån. Bestämmelsens syfte är att den enskilde inte ska få dubbel kompensation när hen får retroaktiva socialförsäkringsförmåner och ekonomiskt bistånd har betalats ut för samma period enligt 4 kap. 1 § SoL.

Utbetalningsrutin

Utbetalning av ekonomiskt bistånd sker till den/de sökandes konto via funktionen SUS (Swedbanks utbetalningstjänst). Utbetalning sker som regel tidigast den 25:e i månaden. Om den 25:e infaller på en lördag sker utbetalning den 24:e. Om den 25:e infaller på en söndag sker utbetalning den 26:e. I december sker tidigast

utbetalning **två vardagar** innan julafton. Som regel görs delad utbetalning till sambos och äkta makar.

Budget- och skuldrådgivning

Budget- och skuldrådgivning är en lagstadgad kommunal service där medborgare kan få rådgivning om sin ekonomi. Socialtjänsten kan som alternativ till, eller i kombination med, ekonomiskt bistånd erbjuda budget- och skuldrådgivning. Om en person har mycket stora skulder kan socialtjänsten initiera en utredning om eventuell sanering av skulderna enligt skuldsaneringslagen (2016:675).

Överklagande

Bestämmelserna i 4 kap § 1 SoL innebär att individer har rätt till prövning av alla former av bistånd. Den som är missnöjd med ett beslut har rätt att överklaga. För socialnämnden innebär det att besvärshänvisning ska ges vid alla biståndsbeslut.

SoL 16 kap 3 § Övriga bestämmelser

Socialnämndens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om nämnden har meddelat beslut i fråga om:

- ansökan enligt 2a kap 8 §
- bistånd enligt 4 kap § 1
- vägran eller nedsättning av fortsatt försörjningsstöd enligt 4 kap § 5

Beslut i dessa frågor gäller omedelbart. En förvaltningsrätt eller kammarrätt får dock förordna att dess beslut skall verkställas först sedan det vunnit laga kraft.

Bidragsbrott

Om en person lämnar oriktiga uppgifter eller inte anmäler ändrade förhållanden som hen är skyldig att anmäla, och på så sätt orsakar att bidrag betalas ut felaktigt eller betalas ut med ett för högt belopp, kan hen dömas för bidragsbrott. Om myndigheter och kommuner misstänker att brott enligt bidragsbrottslagen (2007:612) har begåtts ska detta anmälas till Polismyndigheten eller till Åklagarmyndigheten.

Se särskild rutin.

Förekommande grupper

Arbetslösa

Den som är arbetslös kan riskera att passiviseras. Därför är ett aktivt arbetssökande viktigt för att uppfylla lagens kriterier för rätten till bistånd. Den enskilde ska som regel vara inskriven vid Arbetsförmedlingen samt anta erbjudet

arbete. Till denna skyldighet kopplas också övriga åtgärder inom ramen för arbetsmarknadspolitiken samt kommunens kompetenshöjande verksamheter, exempelvis insatser från AMI. Aktivt deltagande i flerpartsmöten och i den egna planeringen är ett grundläggande krav för rätten till ekonomiskt bistånd.

Sociala hinder

För personer som har sociala problem, till exempel missbruk, är rättspraxis tydlig. De ska i första hand erbjudas hjälp för sina sociala problem och socialtjänsten ska tillsammans med dem planera för hur de på lång sikt ska kunna nå självförsörjning. Socialtjänstlagen ger inget utrymme för att avslå ansökan om ekonomiskt bistånd om den enskilde inte accepterar behandling eller vissa insatser. Det är socialtjänstens ansvar att arbeta på ett sådant sätt att den enskilde blir motiverad till att förändra sin situation.

Enligt 4 kap. 3 § andra stycket SoL kan socialnämnden beräkna de kostnadsposter i försörjningsstödet som ingår i riksnormen till en lägre nivå i ett enskilt fall, om det finns särskilda skäl för det. Det kan till exempel vara uppenbart att den enskilde använder biståndet till annat än det är avsett för, såsom alkohol eller droger. En möjlighet är även att dela upp utbetalningen flera gånger under månaden.

Företagare

Huvudregel är att ekonomiskt bistånd inte ska utgå till att finansiera affärsverksamhet eller att reglera skulder för företagare. Undantag är om aktuellt hushåll uppbär starta-eget-bidrag från Arbetsförmedlingen.

Sjukskrivna

Nedsatt arbetsförmåga ska styrkas med läkarintyg. Den enskilde är berättigad till ekonomiskt bistånd som komplettering om sjukpenningen understiger detta stöd. Den enskilde kan sakna rätt till sjukpenning och är då berättigad till ekonomiskt bistånd.

I det fall att sjukersättning ska prövas av Försäkringskassan (FK) insändes vid första utbetalning av ekonomiskt bistånd blanketten "Framställan om utbetalning av ersättning för utgivet försörjningsbidrag som förskott på förmån" till FK och den enskilde ska underrättas därom.

Den enskilde förväntas följa sin planering/rehabilitering med sjukvården samt ansöka om sjukersättning om detta är möjligt.

Studerande

Vuxna

Huvudregeln är att ekonomiskt bistånd inte utgår till studerande. Vuxna studerande ska i första hand få sin försörjning tillgodosedd via studiemedel från CSN. Rätt till bistånd föreligger därför inte, då behovet är tillgodosett genom studiemedelssystemet. Efter prövning kan ekonomiskt bistånd utgå i akuta situationer i samband med sjukdom eller då minderåriga barn finns i familjen och det föreligger nöd.

Den studerande ska redan under våren ha sökt arbeten för att vara berättigad till försörjningsstöd under den kommande sommaren.

Socialnämnden kan begära av den som söker försörjningsstöd under studieuppehållet att delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

Om den enskilde väljer att endast nyttja bidragsdelen i studiemedel ska hela studiemedelsbeloppet, inklusive lånadelen, ändå beräknas som inkomst, eftersom studeranden haft möjlighet att studera med studiemedel.

I hushåll där en part erhåller studiemedel ska hela beloppet räknas som inkomst. Vid behov av studiematerial ska sökande i första hand låna studiematerial. Vid behov kan bistånd godkännas till inköp av begagnat studiematerial mot uppvisande av kvitto och litteraturförteckning.

Ekonomiskt bistånd till universitetsstudenter kan enbart bli aktuellt om ena parten i ett hushåll har sådan inkomst att skälig levnadsnivå inte uppnås. Blir en sådan situation långvarig ska arbete gälla före högskolestudier. Bistånd beviljas under högst en termin.

Ungdomar

Hemmavarande ungdomar under 20 år som föräldrarna fortfarande har underhållskyldighet för ingår i hushållets norm. Från och med höstterminen det år ungdomen fyller 20 år är de berättigade till studiemedel från CSN, dvs, både bidrag och lån, och är därmed inte berättigade till ekonomiskt bistånd. Se dom från Kammarrätten i Jönköping 2011-02-23, mål nr 3757-10. Ungdomen ingår fortfarande i hushållet och ska bidra med sin del av kostnaderna, men tas bort från normen.

Kriminalvårdade och häktade

För kriminalvårdade och häktade får rätten till försörjningsstöd för hyra samt avgift för a-kassa prövas. Bistånd bör beviljas om straffet är maximalt 6 månader. I övrigt gäller kriminalvårdens ansvar.

Personer indragna i arbetskonflikt

Personer indragna i arbetskonflikt har rätt till ekonomiskt bistånd efter samma grunder som andra hjälpsökande. Biståndet är förenat med återkrav. Beslutet ska vara skriftligt och innehålla uppgift om omständigheterna som utgör grund för återkravet. Beslutet ska delges den enskilde i vanlig ordning. Biståndet beviljas enligt 4 kap. 2 § SoL, efter det att biståndet avslagits enligt 4 kap. 1 § SoL.

Värnpliktiga

Värnpliktigas kostnader för bostad och uppehälle täcks genom andra bidragsformer. Rätt till ekonomiskt bistånd föreligger inte.

Utländska medborgare

Vid ekonomiskt bistånd till utländska medborgare kan en åtskillnad göras mellan följande fem grupper:

- Nordiska medborgare samt icke nordiska medborgare med uppehållstillstånd och arbetstillstånd ska erhålla bistånd utifrån samma bedömningsgrunder som gäller för svenska medborgare.
- Utländska medborgare som vistas i Sverige och har ansökt om och avvaktar besked angående uppehållstillstånd och arbetstillstånd ska Migrationsverket svara för.
- Arbetssökande EU-medborgare har uppehållsrätt i Sverige om de bedöms ha en verklig möjlighet att få anställning. Om sådan uppehållsrätt föreligger, kan de även ha rätt till ekonomiskt bistånd enligt SoL (Kammarrättsdom 3248-2007). Då självförsörjning inte längre är aktuellt är EU-medborgare skyldiga att informera Migrationsverket om de ändrade förhållandena. EU-medborgare ska inte ligga det nya värdlandet till last. I avvaktan på beslut från Migrationsverket kan nöd undanröjas.
- Utländska medborgare som vistas i Sverige mindre än tre månader ska återvända till sitt hemland om tillräckliga medel saknas för att försörja sig. Polisen ska verkställa avvisning men sekretesslagen hindrar socialnämnden från att meddela polisen detta. Därför kan den enskilde uppmanas att själv kontakta polisen för att få hjälp till hemresan på statens bekostnad.
- Utländska medborgare som vistats i Sverige längre tid än tre månader men saknar uppehållstillstånd, ska hänvisas till polisen och här har socialnämnden en underrättelseskyldighet till polismyndigheten i dessa fall.

EU:s medborgare tar sina socialförsäkringar med sig under de tre första månaderna. Vissa länders socialförsäkring gäller upp till sex månader (A-kassa, ALFA, sjukbidrag mm.).

Nyanlända

Anvisade personer

Nyanlända anvisade personer erhåller etableringsersättning under max 24 månader. I avvaktan på att etableringsplan upprättas hos Arbetsförmedlingen, kan nyanlända anvisade ansöka om ekonomiskt bistånd, under det så kallade ”glappet”. I samband med ansökan om ekonomiskt bistånd ska inskrivningsbeslut från Arbetsförmedlingen uppvisas. Därefter utgår ekonomiskt bistånd enligt samma regler som gäller i övrigt.

Inte anvisade personer

Rätt till ekonomiskt bistånd enligt SoL föreligger inte då behovet hade kunnat tillgodoses genom att stanna kvar på en av Migrationsverkets förläggningar, men den enskilde själv valt att flytta från förläggningen istället för att först invänta kommunplacering.

Asylsökande

Asylsökande omfattas av LMA (Lag om mottagande av asylsökande m.fl.) och får sin försörjning via Migrationsverket. De har inte rätt till bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) för förmåner av motsvarande karaktär. Rätt till bistånd föreligger inte heller för bostadskostnader. Lag (2017:578).

Personer med uppehållstillstånd med stöd av massflyktsdirektivet

Personer som söker och beviljas uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet ska hänvisas till Migrationsverket för att ansöka om bistånd enligt LMA i form av dagersättning. Om Migrationsverket inte skulle klara av att hantera mängden ansökningar/personer som kommer ska en kommun lämna bistånd enligt 3 a § tredje stycket LMA till utlänningar som avses i 1 § första stycket 2 samma lag, om de vistas i kommunen och om biståndet behövs till dess att Migrationsverket tar över ansvaret för att bistånd lämnas.

Ensamkommande flyktingbarn

För de ensamkommande ungdomar som bor på kommunens HVB-hem, i stödboende eller i kommunens 18+ lägenheter har kommunen ett föräldraansvar för. Bestämmelsen i 4 kap. 1a § SoL om skolungdomars arbetsinkomster anses dock inte vara tillämpningsbar, då bestämmelsen gäller vid prövningen av föräldrars rätt till ekonomiskt bistånd. Se Socialstyrelsens PM 2015-11-11 Dnr 3.2-27697/2015.

Från och med höstterminen det år personen fyller 20 år är hen berättigad till studiemedel från CSN och därmed utgår inget ekonomiskt bistånd vid studier.

Makar och sambos

Makar är underhållsskyldiga gentemot varandra enligt 6 kap. 2 § Äktenskapsbalken. Makes/makas försörjningsskyldighet går före rätt till ekonomiskt bistånd. Deras ömsesidiga försörjningsansvar får ske med utgångspunkt från de faktiska omständigheterna.

Sambos ska vid prövning av rätt till ekonomiskt bistånd likställas med gifta. Sambors försörjningsskyldighet gentemot varandra gäller som regel från första månadens sammanboende.

Vid separation ska alltid en kopia av ansökan om äktenskapsskillnad inlämnas. Efter separation är huvudregeln att vardera parten svarar för sin försörjning.

Äktenskapsskillnad kan föregås av betänketid. Under betänketiden är makarna fortfarande gifta med varandra och försörjningsskyldigheten gäller, oberoende på bostadsort/bostadsland (Kammarrättsdom 2001-12-14 Mål nr 2018-2001).

Hemmavarande barn

Föräldrar är underhållsskyldiga för barn till dess barnet fyllt 18 år. Om den unge fortfarande går på gymnasiet eller annan jämförbar utbildning kvarstår underhållsskyldigheten till dess utbildningen är avslutad, dock längst till 21 år (FB 7 kap 5 §).

Från höstterminen det år den unge fyller 20 år och går på gymnasiet ska studiemedel sökas. Bidraget räknas med som inkomst vid den ekonomiska beräkningen för hushållet. Då föräldrar som har vuxna barn i hemmet söker ekonomiskt bistånd ska hyresintäkt tas med i beräkningen.

När omyndig söker ekonomiskt bistånd ska kontakt tas med föräldrarna. Vid behovsbedömning ska hela familjens ekonomiska situation beaktas.

Hemmavarande barn och skolungdomars inkomster av eget arbete ska inte tas med i hushållets inkomstberäkning enligt 4 kap. 1 a§, om beloppet understiger ett prisbasbelopp per kalenderår. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan eller annan jämförlig grundutbildning.

Skolungdomar bör lämna kontoutdrag från 15 år.

Riktlinjer A-Ö

A

A-kassa- eller fackföreningsavgift

Bistånd till fackavgift eller arbetslöshetskassa ska utgå med det belopp som gäller för den organisation den enskilde tillhör. I det fall det är möjligt att få avgiftsbefrielse eller reducerad avgift ska i första hand sådan ansökan göras.

Fastställt av KS 2021-09-07

Advokat/rättshjälpkostnader

Ansökan skall bedömas med restriktivitet. Dessa kostnader ska täckas genom hemförsäkringen. Ekonomiskt bistånd kan beviljas till självrisken vid rättsskydd och till den kostnad som tillkommer sökanden vid statlig rättshjälp om målet gäller familjerättsliga ärenden. Bistånd i övrigt till advokatkostnader beviljas endast om det föreligger särskilda skäl, såsom våld i nära relationer. Ansökan om rättshjälp ska göras av den enskilde.

Fastställt av KS 2021-09-07

Akut bistånd

Akut bistånd ska endast beviljas i undantagsfall. För att kunna bevilja nödbistånd ska en oväntad och oförutsedd händelse ha lett till kostnader som sökande inte kunnat förutse. Att den enskilde själv har försatt sig i en akut nödsituation frångår inte hen rätten till bistånd enligt SoL. Men om den sökande har känt till kraven och ändå upprepade gånger agerat så att ett akut nödläge uppstått, kan bistånd nekas.

Om den sökande fått avslag på sin ansökan om ekonomiskt bistånd kan reducerat bistånd beviljas för att tillgodose mat- och hyreskostnad.

Om en person tillfälligt vistas i kommunen och inte har medel för återresa till hemkommunen, kan bistånd beviljas för detta.

Om personen tappat sin plånbok eller blivit bestulen ska polisanmälan uppvisas samt utdrag från bankkonto.

Fastställt av KS 2021-09-07

Akutboende

Kan beviljas av vuxenhandläggare i nödläge då andra möjligheter uttömts. I första hand ska vandrarhem väljas, i andra hand hotell. Kostnaden för boendet handläggs i ekonomiärendet.

Fastställt av KS 2021-09-07

Arbetsresor

Kostnader för arbetsresor ska godtas, även kostnader för resor för att söka arbete samt delta i andra aktiva åtgärder som kommunen eller Arbetsförmedlingen anordnar. Busskort beviljas då resvägen överstiger 3 km, se prislista på www.ltr.se. Vid särskilda omständigheter kan busskort beviljas även för kortare resväg.

Om allmänna kommunikationer saknas, turtätheten är starkt begränsad eller den enskilde lider av sjukdom eller funktionsnedsättning kan försörjningsstöd utgå för bilkostnader i samband med arbetsresor utifrån Riksskatteverkets schabloniserade milkostnad.

Kostnad för arbetsresor beviljas i förskott och begäran om kvittounderlag sker vid nästkommande ansökningsperiod.

Fastställt av KS 2021-09-07

Programresor

För de som är inskrivna vid något program eller insats från Arbetsförmedlingen, exempelvis yrkesutbildning, SFI-studier, Hermods etc., ersätter Arbetsförmedlingen kostnaden för busskort över en egenavgift om 700 kronor. De som är i sådan aktivitet får därför bistånd om max 700 kronor från socialtjänsten. Den enskilde söker själv om resterande kostnad hos Arbetsförmedlingen. Om summan understiger 700 kronor ersätter socialtjänsten hela kostnaden.

Kostnaden beviljas i förskott och begäran om kvittounderlag sker vid nästkommande ansökningsperiod.

Fastställt av KS 2021-09-07

Resa till arbetsintervju

Arbetsförmedlingen ersätter hela kostnaden upp till 2 500 kronor, från personens hem till intervjun och tillbaka. Det är den enskildes ansvar att ansöka om detta hos Arbetsförmedlingen i förväg. Socialtjänsten ersätter inte resekostnader för arbetsintervju.

Fastställt av KS 2021-09-07

B

Barns tillgångar

Barns tillgångar beaktas när det gäller barnets del av försörjningsstödet eller en ansökan om ekonomiskt bistånd som avser barnet.

Barn under 18 år kan ha sparade medel med upp till 25 % av basbeloppet utan att det påverkar familjens rätt till försörjningsstöd. Barn/ungdomar får tjäna upp till ett prisbasbelopp per kalenderår utan att försörjningsstödet sänks.

Om ett barn har tillgångar som föräldrarna inte kan förfoga över bör det inte påverka föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd för barnet. Detta gäller t.ex. bankmedel som står under överförmyndarens kontroll, om överförmyndaren inte ger sitt samtycke till uttag.

Där det är uppenbart att föräldrar skänkt/skrivit över tillgångar på barnet ska dessa tas med i beräkningen av försörjningsstödet.

Studerande ungdomar kan i familjer med en inkomst som är lägre än 125 000 kronor före skatt under ett läsår ansöka om extra tillägg hos CSN. Även ensamkommande barn och unga kan ansöka om detta. Denna summa ska inte räknas med som en inkomst i normberäkningen.

Fastställt av KS 2021-09-07

Barnomsorgsavgift

Löpande barnomsorgsavgift per innevarande månad godtas. Vid avsaknad av beskattningsbar inkomst tas inte barnomsorgsavgift ut då denna avgift är inkomstrelaterad. Det åligger den sökande att meddela inkomstförändringen till barnomsorgen. Ge rådru om en månad för sänkning av barnomsorgsavgift vid nyansökan, avslå därefter kostnaden.

Vid växelvis boende bör föräldrar begära delad räkning.

Fastställt av KS 2021-09-07

Barntillägg

Barnfamiljer som beviljats ekonomiskt bistånd under mer än ett år i följd kan beviljas ett barntillägg per barn och år. Exempelvis avgift för idrottsverksamhet eller omkostnader för annan fritidssysselsättning. En individuell bedömning görs i varje fall och ett kostnadsförslag ska inkomma innan bistånd kan beviljas.

Barnfamiljer som har sociala svårigheter eller annan problematik kan beviljas extra bidrag i förebyggande syfte. Exempelvis till lägervistelse, kurs, aktiviteter och dylikt avseende barnen.

Fastställt av KS 2021-09-07

Julbidrag/sommarbidrag

För barnfamiljer som beviljats försörjningsstöd månatligen i minst sex månader, **eller haft inkomster i nivå med försörjningsstöd**, i följd ska ett förhöjt försörjningsstöd beviljas med 1 % av basbeloppet per barn för juni, juli och augusti samt med 1,5 % för december. Med barn avses de som är under 18 år och som finns med i familjens normberäkning för försörjningsstöd.

Fastställt av KS 2021-09-07

Begravningskostnader

Bistånd till begravningskostnader beviljas i de fall där dödsboets tillgångar inte är tillräckliga för att täcka skäligena kostnader för en enkel begravning. Vid bedömning av dödsboets betalningsförmåga ska begravningskostnader gå före betalning av skulder, hyra, hushållsel, telefon etc.

Alla kända tillgångar som finns på dagen för dödsfallet avräknas direkt vid ansökan om begravningskostnad och eventuellt kommande inkomster.

Begravningskostnader beviljas efter särskild prövning till billigaste kostnad men med beaktande av ”seder och bruk” och en värdig begravning. Kostnader för begravning kan beviljas när dödsboets tillgångar inte täcker kostnaden, dock med högst 50 % av basbeloppet. I begravningskostnaderna ska följande poster beaktas: kista/bårtäcke, urna, transport/ bisättning, minnespärm, en annons, kistbukett, gravsten, begravningsentreprenörens arvode samt förtäring för de allra närmaste. För de som ej är medlemmar i Svenska Kyrkan ingår även kostnad för officiant.

I de fall anhöriga önskar begrava den avlidna på annan ort eller utomlands kan de anhöriga välja att använda det beviljade biståndet till det.

Begravningskläder beviljas endast i yttersta undantagsfall för närmaste anhöriga.

Kostnader för hemtransport vid dödsfall utomlands beviljas inte. Om en svensk resenär avlider på utlandsresa är det antingen personens hem- eller reseförsäkring, eller de anhöriga som får betala kostnader för transport av den avlidna till Sverige. Om försäkring saknas och anhöriga inte har ekonomiska möjligheter att betala för hemtransport hjälper ambassaden till med att ordna en enkel och värdig begravning utomlands.

Fastställt av KS 2021-09-07

Boendekostnad

Utgångspunkten för bedömning av boendekostnad är vad en låginkomsttagare på orten har råd med. Vid övervägande om den sökande ska flytta till en billigare bostad ska en individuell bedömning alltid göras. Hänsyn ska tas till de sociala konsekvenser som kan uppstå, med särskild prövning då det gäller familjer med barn.

Hänsyn ska tas till

- lediga lägenheter på orten
- biståndsbehovets varaktighet
- sociala och/eller humanitära skäl

Bistånd till dubbel hyra ska endast beviljas vid speciella omständigheter, exempelvis vid våld i nära relationer. I regel åligger det den enskilde att planera sin flytt för att undvika extra kostnader.

Vid första ansökan, eller vid behov, ska hyreskontrakt uppvisas. Vid ansökan ska klienten styrka hyreskostnaden, antingen med hyresavi eller med kvitto på inbetald hyra. Garagekostnad/bilplats godkänns inte.

Fastställt av KS 2021-09-07

Godtagbar boendekostnad

I varje enskilt fall görs en bedömning om kostnaden är skälig utifrån högsta hyresnivån, se bilaga 1. Faktisk boendekostnad omfattar nettohyra inklusive uppvärmning och andra obligatoriska utgifter. Om den sökandes boendekostnad överstiger den högsta godtagbara nivån ska **hen** ges rådrum om 4 månader, från den tidpunkt den enskilde erhållit information.

Om det kan anses rimligt att den sökande flyttar till en billigare bostad, men den sökande ändå inte gör detta, kan biståndet för boendekostnader fastställas till ett skäligt belopp helt utan beaktande av den faktiska kostnaden (se Kammarrättsdom 2003-02-12, mål.nr 5976-2001).

Fastställt av KS 2021-09-07

Inneboendehyra

Den sökande ska vara folkbokförd på adressen. Hyran för inneboenderum ska bedömas utifrån vad den sökande disponerar enligt uppvisat avtal med

hyresvärden. Den faktiska hyran ska beviljas om den inte är oskäligen, dock max 2 000 kr, vilket ska inkludera hyra, el, vatten och värme.

Inneboendekontrakt ska innehålla:

- Namn på hyresvärd (den som bor i lägenheten)
- Telefonnummer till hyresvärden
- Antal rum som hyresgästen disponerar
- Hyreskostnad
- Vad ingår i hyran, el etc.
- Kopia på originalkontrakt och hyresspecifikation.
- Förstahandshyresgästens hyresvärd får inte kontaktas.

Fastställt av KS 2021-09-07

Ungdomars boende (18-25 år)

Observera föräldrarnas försörjningsskyldighet enligt FB 7 kap. § 1.

Avgörande för rätten till bistånd till hyresdel är om det skett en förändring i den unges faktiska boendesituation. Har hen inte betalat hyresdel tidigare, t.ex. i föräldrahemmet, så utgör inte omständigheten att gymnasiestudierna avslutats, skäl till att bevilja bistånd till hyran. Omvänt gäller att om den unge fortlopande om minst tre månader betalat hyresdel bör, om hen saknar egna medel, bistånd beviljas med beaktande av hens del i den gemensamma boendekostnaden. (Se Kammarrättsdom 2018-10-17, mål.nr 5270-5272-18)

Hyresdel beviljas om den sökande tidigare en period själv betalt hyresdel. Perioden ska inte ligga mer än tre månader bakåt i tiden och vara av minst tre månaders varaktighet. Ungdomar under 21 år och som går i gymnasiet kan ibland ansöka om egen bostad och försörjning på grund av sociala skäl. Huvudregeln är att föräldrarna är försörjningsskyldiga.

Fastställt av KS 2021-09-07

Kallhyra

Maxbeloppet vid hyrd bostad inkluderar driftkostnader såsom värme, snöröjning, försäkring, renhållning, vatten och avlopp m.m.

Fastställt av KS 2021-09-07

Villor, småhus, bostadsrätt

Om bostaden representerar ett ekonomiskt värde t.ex. i form av egen villa eller bostadsrättslägenhet och behovet av bistånd kan betraktas som långvarigt, bör detta utgöra skäl till att sälja bostaden. Utredningen ska leda fram till en bedömning av familjens möjlighet att klara sin situation inom 3 månader, ett villaboende ska jämföras med lägenhetsboende.

Att beakta vid handläggning:

- Kontroll att villalån inte avser annan konsumtion ska göras.
- En försäljning av villan kan ofta vara den bästa lösningen. Lägenhetsboende är som regel billigare på sikt.

Vid beräkning av boendekostnad ska följande poster accepteras:

- Ränta avseende boendelån/hypotekslån. Med ränta avses nettoräntan, dvs. ev. statligt räntebidrag och skattejämkning har beaktats.
- Faktiska driftskostnader.

När den faktiska boendekostnaden räknats ut ska den jämföras med "godtagbar boendekostnad på orten".

En villakalkyl ska upprättas om biståndsbehovet anses bli långvarigt.

Den som ansöker om försörjningsstöd avseende andrahandslägenhet ska uppvisa andrahandskontrakt, förstahandskontrakt samt kopia av hyresavi.

Fastställt av KS 2021-09-07

Socialt kontrakt

Handläggs av vuxenhandläggare.

Fastställt av KS 2021-09-07

C

Cykel

Bistånd till cykel kan beviljas till barn i skolåldern. Cykel beviljas med skälig kostnad, dock med max 2 % av prisbasbeloppet. Kostnad för cykelhjälm beviljas om sådan inte finns.

För vuxna kan cykel i undantagsfall beviljas, om den behövs för att uppnå skälig levnadsnivå och om den behövs för arbetsresor. Efter prövning kan bistånd beviljas med max 2 % av basbeloppet.

Fastställt av KS 2021-09-07

E

E1

El beviljas med den faktiska kostnaden för hushållselen, om den anses skälig.

Fastställt av KS 2021-09-07

F

Fickpengar

Fickpengar till personer som är placerade beviljas inte av socialsekreterare på ekonomienheten. Fickpengar beviljas i beslutet om placering. Kostnader för kläder/skor, fritid, hygien, telefon och tidning ska rymmas i fickpengen.

Fastställt av KS 2021-09-07

Flyttkostnader

Bistånd till flyttkostnader kan utgå i undantagsfall, under förutsättning att flytten behövs för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå. Skäl till detta kan exempelvis vara att den enskilde fått arbete eller om det föreligger sociala och/eller medicinska skäl. Bistånd till flyttkostnader beviljas inte om flytten har varit omotiverad och den sökande har flyttat från en ordnad situation. Det är fritt att flytta men då får den enskilde själv stå för kostnaden.

Då flyttens skälighet prövats ska i första hand flytten ske till självkostnad, dvs. den enskilde klarar flytten själv. Om flytten sker av arbetsmarknadsmässiga skäl ska möjligheten till statliga bidrag undersökas.

Ekonomiskt bistånd till flyttkostnader bör i regel bl.a. omfatta hyra av bil (inklusive försäkring), släpvagn, bensin, och eventuellt flyttlådor. Flyttfirma anlitas om detta är absolut nödvändigt. Begär in kostnadsförslag från minst två flyttfirmor innan bistånd beviljas.

Försörjningsstöd för hyra och uppehälle i den nya kommunen kan utgå för den första månaden, om den enskilde har rätt till bistånd. Biståndet för den nya hyran får inte överstiga Ragunda kommuns högsta godtagbara boendekostnad. Högsta godtagbara flyttkostnad är 20 % av prisbasbeloppet.

Fastställt av KS 2021-09-07

Fordon

Sökande får äga en bil av ett värde med ett halvt prisbasbelopp utan att det påverkar rätten till bistånd. Några kostnader för bilen godkänns dock inte. Undantag görs i särskilda fall, t ex, vid medicinska och sociala skäl, där sökande behöver bil för att uppnå skälig levnadsnivå.

Bilar som överstiger ett halvt prisbasbelopp ses som en kapitaltillgång och ska normalt säljas.

Nya klienter kan få upp till tre månader på sig att sälja bilen. Nettoöverskottet från försäljningen ska betraktas som en tillgång att användas till försörjningen.

Bistånd kan ges för bilkostnader utifrån Riksskatteverkets schabloniserade milkostnad. Denna ersättning ska täcka alla övriga kostnader för bil.

Vid ägande av övriga fordon görs en individuell bedömning. Grundregeln är dock att fordon ska avyttras inom tre månader.

Fastställt av KS 2021-09-07

Företagare

Försörjningsstöd skall inte utgå till att finansiera affärsverksamhet vare sig direkt eller indirekt, inte heller till att reglera skulder som uppkommit i sådan verksamhet.

Försörjningsstöd till egenföretagare kan beviljas med skäligt rådrum för att den sökande ska kunna utreda möjligheterna till fortsatt drift av företaget utan försörjningsstöd alternativt avveckling av företaget. Huvudregeln är dock att bistånd inte ska utgå till att finansiera affärsverksamhet eller till att reglera skulder som uppkommit i sådan verksamhet. Om verksamheten inte kan bedrivas vidare är försäljning, avveckling, konkurs eller ackordering de utvägar som står till buds för den enskilde företagaren.

Om den enskilde driver ett företag och ansöker om bistånd, kan ansökan avslås med hänvisning till att den enskilde antingen kan ta ut avtalsenlig lön ur företaget eller att ställa sig till arbetsmarknadens förfogande.

Under en övergångsperiod kan det vara skäligt att komplettera med försörjningsstöd om det rör sig om tillfälliga problem. Perioden bör inte överstiga tre månader.

Den som beviljats starta-eget-bidrag som arbetsmarknadsåtgärd kan beviljas försörjningsstöd upp till norm för den period som starta-eget-bidraget beviljas då det är en arbetsmarknadspolitisk insats.

Vid en avveckling/konkursansökan kan ekonomiskt bistånd beviljas. Beslut ska föregås av redovisning från revisor och om konkurs föreligger en kopia av konkursansökan. Sökande skall ha ställt sig till arbetsmarknadens förfogande och ansökt om arbetslöshetskassa eller annat arbetsmarknadsstöd.

Fastställt av KS 2021-09-07

Försäkring

Hemförsäkringspremie beviljas i försörjningsstödet till skälighetskostnad, även eventuell allriskförsäkring godtas. Premie för pensions-, kapital-, liv- och olycksfallsförsäkring etc. godtas inte. Premie för barn- och ungdomsförsäkring ingår redan i riksnormen.

Vid sparande av pensions- och kapitalförsäkring ska detta räknas som en kapitaltillgång om den enskilde har möjligheten att frigöra kapitalet.

Fastställt av KS 2021-09-07

G

Glasögon

Den enskilde ska lämna in kostnadsförslag från optiker eller läkare innan bistånd beviljas. Kostnaden ska avse det billigaste alternativet hos optikern. Kontroll med optiker ska göras. Behovet av specialglas (t.ex. härdning och antireflexbehandling), specialistbåge, färgning eller annat godkänns inte utan intyg om behov utfärdat av läkare och ska vara motiverat ur medicinsk synpunkt.

Bistånd till vanliga läsglasögon beviljas inte. Behovet kan tillgodoses inom ramen för riksnormens post för hälsa och hygien. Bistånd till kontaktlinser kan utgå med skälighetskostnad om det är det enda alternativet och behovet styrks av läkare.

Fastställt av KS 2021-09-07

God man/förvaltare

Anmälan görs av handläggare till överförmyndaren om misstanke finns att en klient inte kan bevaka sin rätt, sörja för sin person eller förvalta sin egendom. Den gode mannen får endast företräda den enskilde inom ramen för sitt förordnande och om den gode mannen har den enskildes samtycke.

En förvaltare är däremot inte beroende av den enskildes samtycke för sina åtgärder utan handlar på eget ansvar i den enskildes intresse och för dennes räkning. Kontrollera förvaltarens uppdrag med överförmyndaren.

Fastställt av KS 2021-09-07

H

Hemutrustning

Bistånd till hemutrustning kan ges till den som saknar sådan och som har haft försörjningsstöd, eller inkomster i nivå med försörjningsstöd, i minst 6 månader. Hänsyn ska även tas till den enskildes möjligheter att inom sex månader bli självförsörjande och få egna inkomster överstigande normen för försörjningsstöd. Sökande ska specificera vilken hemutrustning som behövs.

Den hemutrustning som avses ska kunna tillgodose behov som t.ex. matlagning, umgänge, sömn, förvaring, rengöring och rekreation. Även TV eller dator med internetuppkoppling bör ingå i en hemutrustning.

Hemutrustning beviljas utifrån förteckning (bilaga 2). Det är inget krav att sökande inhandlar sin hemutrustning från just de ställen där prisuppgifter har inhämtats. Sökande är fri att med det beviljade biståndet inköpa hemutrustningen var hen önskar. Sökande beviljas dock inte ytterligare bistånd om sökande väljer att inköpa hemutrustning som är dyrare än det redan beviljade biståndet.

Observera att sökande inte kan få bistånd till både en dator och till en TV. Bistånd beviljas till antingen eller.

Sökande kan beviljas bistånd till skäligen fraktkostnader för inköp av hemutrustning om sökande saknar möjlighet att besöka butiken/inköpsstället.

Fastställt av KS 2021-09-07

Hemtjänst

Socialnämndens avgiftstaxa är konstruerad så att den sökandes förbehållsbelopp ska täcka skälig levnadsnivå. Om så inte är fallet ska i första hand avgiften jämkas. Handläggare tar kontakt med avgiftshandläggare inom äldreomsorgen i sådant fall.

Fastställt av KS 2021-09-07

Husdjur

Ekonomiskt bistånd beviljas inte till inköp av eller kostnader för husdjur om det inte krävs för att uppnå skälig levnadsnivå.

Fastställt av KS 2021-09-07

I

Inkomster

Generellt gäller att alla inkomster ska räknas med vid bedömningen om rätten till bistånd. Detta inkluderar även alla typer av insättningar såsom Swish, överföringar etc. Undantag görs om sökande kan visa att insättningen inte ökar hushållets disponibla inkomster.

Fastställt av KS 2021-09-07

Hemmavarande barn och skolungdomars inkomster av lön

Feriearbete/skolungdomars arbetsinkomst avser ungdomar som går i skolan och inte uppnått 21 års ålder. Vid beräkning av hushållets gemensamma inkomster ska den unges inkomst upp till nivå av ett helt basbelopp inte räknas in i hushållets inkomstunderlag. Om den unge har högre inkomst ska den unge inte medtas i beräkningsunderlaget. Avser nettoinkomst under ett kalenderår.

Fastställt av KS 2021-09-07

Potentiell inkomst

För att rätt till ekonomiskt bistånd ska föreligga ska sökande göra vad hen kan för att uppnå självförsörjning. I detta ingår att söka om ersättningar, förmåner och andra bidrag som hen kan ha rätt till. Om sökande underlåter att göra detta har handläggare rätt att räkna med dessa potentiella inkomster i normberäkningen i nivå med vad bidraget/inkomsten skulle uppgå till. **Handläggare kan också ge helt avslag om sökande inte bedöms ha gjort vad den kan för sin försörjning genom att söka andra bidrag.** Detta gäller även vid sen ansökan om aktivitetsstöd, arbetslöshetsersättning och etableringsersättning. Övriga exempel på detta kan vara bostadsbidrag, föräldrapenning, underhållsbidrag m.m.

Om sökande utan godtagbara skäl tackar nej till erbjudande om jobb är det skäl för avslag. Avslag ges som mest tre månader i följd.

Fastställt av KS 2021-09-07

Skatteåterbäring

Räknas som inkomst för vuxna biståndstagare.

Fastställt av KS 2021-09-07

Internet

Kostnad för internet kan beviljas med en maxkostnad om 400 kr per månad och hushåll. Eventuell engångssumma vid inkoppling av internet beviljas om summan anses skälig.

Fastställt av KS 2021-09-07

J

Jobbstimulans

För den som har fått försörjningsstöd under 6 månader i följd ska 25 % av inkomsterna av anställning inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd enligt 4. kap 1b § SoL (särskild beräkningsregel). Den särskilda beräkningsregeln gäller under två år. Därefter måste kravet på att försörjningsstöd ska ha lämnats under sex månader i följd uppfyllas på nytt för att den särskilda beräkningsregeln ska gälla igen. Den särskilda beräkningsregeln gäller inte inkomster som hemmavarande barn/skolungdomar har.

Fastställt av KS 2021-09-07

K

Kläder

Extra klädbidrag kan beviljas till personer som erhållit försörjningsstöd i mer än sex månader. **Bistånd till inköp av kläder och skor kan beviljas upp till två gånger per år med 1 % av prisbasbeloppet per vuxen och 2,5 % av basbeloppet per barn.** När det gäller barn vars föräldrar inte lever tillsammans är det boendeföräldern som kan beviljas bistånd till klädinköp. Klädbidrag till barn beviljas säsongvis utifrån enskild bedömning. Vid mycket särskilda omständigheter kan klädbidrag beviljas med en högre summa.

Fastställt av KS 2021-09-07

Kvarskatt

Kvarskatt är inte en godtagbar kostnad. Den enskilde ska ansöka om anstånd hos Skatteverket. En individuell bedömning görs av socialsekreterare om den sökande har erhållit bistånd när skulden uppstått och om den sökande fortfarande får bistånd.

Fastställt av KS 2021-09-07

Kortavgift (bankkort)

Kostnad för bankkortsavgift (årsavgift) hör till livsföring i övrigt, vilket Kammarrätten i Stockholm (mål nr 2786–2787-16) har kommit fram till.

Kammarrätten noterar att utbudet av avgiftsfria bankkort är mycket begränsat och i princip vänder sig till yngre personer, är förenade med olika villkor om inkomst och medför andra avgifter. Kammarrätten anser att det inte är rimligt att en enskild som får ekonomiskt bistånd för försörjningen ska behöva välja ett bankkort av det begränsade utbudet av avgiftsfria kort, som han eller hon eventuell uppfyller kraven för. De som ansöker om bistånd till avgiften kan därför beviljas kostnaden för det, ca 300 kr per år.

Fastställt av KS 2021-09-07

Körkort

Kostnader för körkort beviljas inte. Arbetslösa kan ansöka om körkortslån hos CSN.

Fastställt av KS 2021-09-07

L

Legitimationshandling

Kostnad för en legitimationshandling (id-kort eller pass) ingår i skälig levnadsnivå och beviljas till faktisk kostnad och mot uppvisande av kvitto. Gäller från 15 år.

Fastställt av KS 2021-09-07

Lån

Privata lån, banklån, avbetalningar och CSN-lån (även hemtrustningslån och körkortslån) är inte godtagbara kostnader. Den enskilde ska i första hand söka anstånd med amortering och ränta hos banken/CSN.

Fastställt av KS 2021-09-07

Läkar-/sjukhusvård, medicinkostnad och sjukresor

Kostnader för läkarvård samt receptbelagd medicin godkänns upp till högkostnadsskydd. Faktura/kvitton samt receptspecifikation ska inlämnas. För läkemedel som inte täcks av högkostnadsskyddet görs en individuell bedömning och behovet ska då styrkas med läkarintyg.

Annan hälsovård, för personer som är berättigade till försörjningsstöd, såsom avgifter för sjukvårdande behandling, psykoterapi eller hjälpmedel som inte ersätts av regionen, godtas efter remiss från läkare eller annan sjukvårdspersonal. Alternativ behandling/medicin godtas inte.

Kostnader för läkarintyg som socialnämnden begärt är en godtagbar kostnad.

Vid sjukhusvård längre än 7 dagar under bistandsberättigad månad ska summan motsvarande livsmedel reduceras från riksnormen.

Sjukresor med kollektivtrafik ersätts inte eftersom egenavgiften för dessa har tagits bort. Om sökande måste använda bil för sjukresor ska läkarintyg på detta lämnas in och egenavgiften om högst 150 kr per resväg är då en godkänd kostnad.

Fastställt av KS 2021-09-07

Tekniska hjälpmedel

Bistånd beviljas efter sedvanlig ekonomisk prövning till egenavgiften för läkarföreskrivna hjälpmedel som exempelvis hörapparat, batterier m.m. om behovet inte kan tillgodoses genom Regionen eller Försäkringskassan.

Fastställt av KS 2021-09-07

M

Magasinerings

För personer som saknar permanent bostad bör den faktiska boendekostnaden inkludera skälig kostnad för magasinering av egna tillhörigheter under högst sex månader. Magasinerings ska begäras av den enskilde. Bedömningen ska grunda sig på bohagets skick och storlek samt om kostnaderna för magasineringen överstiger kostnaden för nyanskaffning av bohag.

Fastställt av KS 2021-09-07

Medborgarskap

Ansökan om bistånd till svenskt medborgarskap beviljas inte. Kamrarrätten har påpekat i flertalet domar (bl.a. mål nr 3293-09 och mål nr 1436-04) att svenskt medborgarskap inte krävs för att uppnå skälig levnadsnivå. Svenskt medborgarskap är frivilligt och inte nödvändigt för att bo och vistas i landet. Medborgarskapet är inte heller kopplat till något bidragssystem, som skulle kunna försämra sökandes levnadsnivå.

Fastställt av KS 2021-09-07

R

Reparationskostnader

Avser kostnader för reparation vid onormalt slitage i boendet. Beviljas inte då kostnaden hade kunnat undvikas.

Fastställt av KS 2021-09-07

Resor

Den som under lång tid har uppburit, och fortsättningsvis förväntas uppbära, försörjningsstöd kan, vid pendlingsavstånd till närmaste samhällsservice (livsmedelsbutik, apotek etc.), beviljas en resa tur och retur per vecka för att utträtta nödvändiga ärenden. Det är inte skäligt att dessa kostnader tas ur riksnorm.

Om den enskilde inte har busskort via Arbetsförmedlingen eller deltar i möte i samband med annan aktivitet där resa ersätts så bör bistånd utgå för kostnader ådragna i syfte att delta i möte hos IFO eller andra IFO-relaterade aktiviteter. Kostnaden ska vara skälig och nödvändig.

Fastställt av KS 2021-09-07

Begravningsresor

Bistånd kan beviljas personer som går på försörjningsstöd till resa inom Sverige om den avlidne är nära anhörig eller närstående. Med anhörig menas person inom familjen eller bland de närmaste släktingarna och närstående avses person som stått den sökande mycket nära. Kostnaden ska vara skälig och genomföras med det billigaste färdmedlet.

Fastställt av KS 2021-09-07

Busskort för ungdomar

Barn och ungdomar mellan 6-19 år får gratis busskort från kommunen. Vid gymnasiestudier i högre ålder måste de aktivt ansöka om detta hos kommunen. Kostnad för nytt busskort om det första tappas bort ersätts inte. Kostnaden har kunnat undvikas.

Fastställt av KS 2021-09-07

Rekreation

Bistånd kan beviljas efter en restriktiv bedömning och om personen eller familjen varit aktuellt för ekonomiskt bistånd i minst sex månader. Särskilda skäl ska föreligga och det ska vara nödvändigt för att en person eller familj ska uppnå skälig levnadsnivå, exempelvis vid sociala eller medicinska skäl. Om det finns barn i hushållet ska en särskild bedömning av barnets behov göras.

Bistånd till rekreation bör räcka till skäliga kostnader för tåg- eller bussresa samt logi. Den enskilde ska lämna in underlag på resekostnader och eventuella logikostnader vid destinationen.

Fastställt av KS 2021-09-07

Umgängesresor

Umgängeskostnader ska främst regleras mellan föräldrarna efter egen överenskommelse eller efter Försäkringskassans regler för underhållsstöd. Resekostnader vid umgängesresor delas av föräldrarna.

Om föräldrarna inte kommer överens och om barnets umgänge med den förälder barnet inte bor hos äventyras, kan umgängeskostnader utgå i försörjningsstödet.

Ansökan om umgängesresa till utlandet ska prövas av Socialnämndens utskott.

Fastställt av KS 2021-09-07

Utlandsresor

Bistånd till utlandsresor beviljas som regel inte.

Fastställt av KS 2021-09-07

S

Skadestånd

Ideella skadestånd räknas som tillgång vid prövning av ansökan om försörjningsstöd. Behov av långvarig och kostsam behandling ska avräknas från tillgången. Ideella skadestånd är t.ex. ersättning från Brottsoffermyndigheten.

Fastställt av KS 2021-09-07

Skilsmässa

Kostnader i samband med skilsmässa beviljas inte.

Fastställt av KS 2021-09-07

Skulder

Det åligger inte socialtjänsten att svara för den enskildes skulder. Avbetalningar av skulder till privatperson, banklån, kontokort eller krediter är inte godtagbara utgifter vid beräkning av försörjningsstöd. Det gäller både amorterings-och räntekostnader. Observera dock att bistånd till räntekostnader gällande banklån för bostadsrätt och egen fastighet beviljas, se mer information om detta under boendekostnader.

Fastställt av KS 2021-09-07

Elskulder

Utredning görs med beaktande av barnperspektivet. Det ska beaktas att det är en uppkommen skuld och ska hanteras som en sådan. I första hand ska den sökande

göra upp avbetalningsplan med sin elleverantör. I övrigt behandlas elskuld på samma sätt som hyresskuld.

Se delegationsordning.

Fastställt av KS 2021-09-07

Hyresskulder

Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till betalning av skulder, endast om det är enda möjligheten för den enskilde att uppnå en skälig levnadsnivå. Nämnden bör ge bistånd till skulder efter en individuell prövning och när det enligt nämndens bedömning skulle få allvarliga sociala konsekvenser för den enskilde om skulden inte betalas.

När det gäller prövning av hyresskulder bör socialnämnden ta större hänsyn i sin bedömning när det gäller barnfamiljer och personer med funktionsnedsättning. Det innebär inte att socialnämnden alltid ska bevilja bistånd till hyresskulder, den enskilde har också ett eget ansvar.

Individuell prövning ska alltid göras och i bedömningen ska beaktas hur behovet ser ut vid ansökningstillfället, om behovet kan tillgodoses på annat sätt samt vilka konsekvenser utebliven betalning av skulden kan få. Innan bistånd till hyresskuld beviljas ska möjligheten för den enskilde att avbetala skulden till hyresvärden utredas.

Bistånd till hyresskuld kan beviljas i de fall socialnämndens prövning visar att hyresskuld uppkommit på grund av att den enskilde saknat eller inte haft tillräcklig försörjning när hyran förföll, och den enskilde skulle ha varit berättigad bistånd om hen ansökt om detta i tid och biståndsbehovet fortfarande kvarstår. Om utredningen däremot visar att den enskilde har haft råd att betala hyran men underlåtit att göra det ska ansökan i regel avslås.

Kontakt med Budget- och skuldrådgivare bör initieras.

Se delegationsordning.

Fastställt av KS 2021-09-07

Statliga skulder

Statliga skulder, exempelvis till Försäkringskassan, Kronofogdemyndigheten, Brottsoffermyndigheten och CSN beviljas normalt inte. Den enskilde ska kontakta den myndighet det gäller för att göra upp en avbetalningsplan.

Fastställt av KS 2021-09-07

Spädbarnsutrustning

Den som en längre tid, minst sex månader, har försörjningsstöd eller inkomster i nivå med normen kan beviljas bistånd till del av eller full grundutrustning utifrån framtagna lista (se bilaga 3). Den enskilde ska själv uppge vad hen söker till. Bistånd kan beviljas tidigast en månad innan barnet är fött.

Det är inget krav att sökande inhandlar sin spädbarnsutrustning från just de ställen där prisuppgifter har inhämtats. Sökande är fri att med det beviljade biståndet inköpa utrustningen var hen önskar. Sökande beviljas dock inte ytterligare bistånd om sökande väljer att inköpa utrustning som är dyrare än det redan beviljade biståndet.

Fastställt av KS 2021-09-07

T

Tandvård

Ekonomiskt bistånd bör beviljas till skäligen kostnader för nödvändig tandvård. Socialnämnden bör även väga in om biståndet bedöms bli kortvarigt eller långvarigt. Bistånd till nödvändig tandvård som inte är akut kan beviljas till personer som inte inom en rimlig framtid kan förväntas öka sina inkomster. Vid långvarigt bistånd, minst 6 månader, beviljas förebyggande tandvårdsåtgärder i form av undersökning 1 gång/år.

Vid mer omfattande tandvård ska ett kostnadsförslag från tandläkare lämnas in från sökande. Handläggare ska då kontakta tandläkaren för konsultation avseende kostnadsförslaget. Behandlingen ska avse det billigaste alternativet och endast nödvändig tandvård. Behandlande tandläkares bedömning av vad som är nödvändig tandvård och val av åtgärd bör ligga till grund för socialnämndens beslut.

Eftersom behovet av bistånd provas månadsvis förväntas sökande att dela upp behandlingen över minst tre månader och undersöka möjligheten till avbetalning. Om detta inte är möjligt ska det framgå vid kontakt med tandläkaren. En individuell bedömning får då göras av handläggaren. Fakturorna avseende tandvård bedöms månad för månad, som övriga fakturor. Ett godkännande av kostnadsförslaget är därför inte en garanti att hela summan beviljas. Det beror på vilka andra inkomster sökande har under de månader som fakturorna kommer in.

Om kostnaderna är höga eller om det finns olika behandlingsalternativ kan socialnämnden ställa krav på att ytterligare ett tandläkarutlåtande inhämtas.

Tandvård som inte är akut som har utförts före ansökan om bistånd har gjorts ska inte beviljas utan betraktas som en skuld.

Kostnad för frisktandvårdsförsäkring beviljas inte.

Fastställt av KS 2021-09-07

Akut tandvård

Med akut tandvård avses behandling som måste utföras omedelbart på grund av värk, infektiösa tillstånd och traumaskador.

Om behovet av tandvård är akut bör socialnämnden inte ställa krav på att den enskilde ansöker om ekonomiskt bistånd till tandvården före behandlingen. Behandlingen får således utföras utan kostnadsförslag. Det ska dock framgå från fakturan som lämnas till socialtjänsten, eller genom kontakt med behandlande tandläkare, att behandlingen varit akut. Observera att det faktum att det står ”akut besök” på fakturan inte behöver innebära att behovet av behandlingen var akut. Om det är oklart hur det föreligger i det aktuella fallet behöver detta utredas innan beslut om bistånd fattas.

Fastställt av KS 2021-09-07

Telefon

Bistånd till inköp av mobiltelefon kan ges till den som saknar sådan och beviljas med max 1 000 kr per telefon. Det är en skälig kostnad för inköp av en enklare smartphone. Sökande ska ha uppburit försörjningsstöd, eller inkomster i nivå med försörjningsstöd, i minst 6 månader i följd. Hänsyn ska även tas till den enskildes möjligheter att inom sex månader bli självförsörjande och få egna inkomster överstigande normen för försörjningsstöd. Bistånd för inköp av mobiltelefon beviljas max vartannat år. Om sökande är aktsam och tar hand om sin telefon bör livslängden vara ca 2 år.

Fastställt av KS 2021-09-07

Tvättmaskin

Bistånd till inköp av tvättmaskin beviljas endast om det finns ett fysiskt eller psykiskt funktionshinder som är styrkt med läkarintyg, som gör det omöjligt att använda fastighetens tvättstuga. Bistånd kan även beviljas till personer som av medicinska skäl är tvingade att tvätta mycket mer än normalt. Behovet ska styrkas med läkarintyg. En förutsättning för biståndet är att behovet inte kan tillgodoses genom exempelvis handikappersättning, annan boende i hushållet eller genom hjälp i hemmet. Om behov av tvättmaskin uppstått p.g.a. att fastigheten saknar tvättstuga ska sökanden i första hand hänvisas till värden, hyresgästföreningen

eller hyresnämnden. Bistånd till tvättmaskin beviljas med max 7 % av basbeloppet.

Fastställt av KS 2021-09-07

U

Underhållsstöd

Bistånd till underhållsstöd beviljas inte. Sökande hänvisas till Försäkringskassan.

Fastställt av KS 2021-09-07

V

Våld i nära relation

Enligt 5 kap. 11 § SoL ingår det i socialnämndens uppgifter att verka för att den som har utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp.

Socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Socialnämnden ansvarar för att ett barn, som utsatts för brott, och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver.

Socialnämnden ska särskilt beakta att ett barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående är offer för brott och ansvara för att barnet får det stöd och den hjälp som barnet behöver.

Det är viktigt att handläggare vågar fråga om våld vid misstanke om att det förekommer.

Vid prövningen av behovet av skyddat boende får hänsyn inte tas till den enskildes ekonomiska förhållanden (4 kap. 1 § 2 st. SoL). Den enskildes ekonomi får således inte avgöra om han eller hon ska få behövliga biståndsinsatser.

Mer om arbetet med våld i nära relationer finns i socialnämndens Riktlinjer för arbetet med våld i nära relationer antagna 2016, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Våld i nära relationer (SOSFS 2014:4) samt i Socialstyrelsens handbok Våld från 2016.

Fastställt av KS 2021-09-07

Bilaga 1: Normer för bedömning av skälig boendekostnad

Hushåll	Högsta godtagbara boendekostnad
1 vuxen	4 000 kr
2 eller fler vuxna	5 000 kr
1-2 vuxna + 1 barn	5 500 kr
1-2 vuxna + 2 barn	6 500 kr
1-2 vuxna + 3 barn	7 500 kr

För varje barn utöver 3 barn görs en individuell bedömning om hyran är skälig.

Fastställt av KS 2021-09-07

Bilaga 2, hemutrustning

Sovrum

Enkelsäng	1 250 kr
Dubbelsäng	2 500 kr
Sängkläder	450 kr
<i>Kostnad för 2 kuddar, 1 täcke, 2 lakan och 2 påslakanset.</i>	
Byrå	300 kr

Kök

Köksredskap	1 000 kr
<i>Kostnad för tallrikar, glas, muggar, bestick, kastruller, stekpannor, saxar, osthyvel, köksredskap, potatisskalare, rivjärn, skärbrädor, knivar, ugnsförm, serveringskålar, durkslag, vispar och köksbanddukar.</i>	
Köksbord och två stolar	550 kr

Badrum

Badrumstillbehör	220 kr
<i>Kostnad för badhanddukar, handdukar, tvättkorg/ säck, duschdraperi och duschdraperiringar.</i>	

Vardagsrum

Soffa	700 kr
Soffbord	200 kr
Bokhylla	200 kr
TV eller dator	2 500 kr
Skrivbord	300 kr

Rengöring

Dammsugare	450 kr
Mopp och mopphink	150 kr

Övrigt

Lampor, 4 st	150 kr
Gardiner, två par	250 kr
Gardinstänger, 4 st	60 kr

Fastställt av KS 2021-09-07

Bilaga 3, Spädbarnsutrustning (2021-05-20)

Spjäsäng 1 000 kr

Kostnad för spjäsäng, madrass, kudde, täcke, lakan, påslakanset och spjäskeydd.

Skötbord 500 kr

Skötbord, skötbädd, överdrag till skötbädd

Tvätt/hygien 300 kr

Frotté med huva, badbalja, potta, dregelhaklapp, tvättlappar

Barnvagn 1 000 kr

Total summa spädbarnsutrustning: 2 800 kr

Fastställt av KS 2021-09-07